

XXXX. VÝCHODOSLOVENSKÝ TÁBOR OCHRANCOV PRÍRODY

USPORIADATELIA:

Slovenský zväz ochrancov prírody a krajiny,
Ústredný výbor
a ZO Poniklec

SPOLUORGANIZÁTORI:

Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky,
Správa Národného parku Slovenský raj
a
Obecný úrad Vernár

SLOVENSKÝ RAJ – VERNÁR
23. – 30. 7. 2016

SPONZORI XXXX. Východoslovenského tábora ochrancov prírody

Združenie obcí Mikroregión Slovenský raj – Sever

Lesy Slovenskej republiky, š.p., OZ Prešov

PRO-POPULO Poprad, s.r.o.

Ekofarma Vernár, s.r.o.

Podtatranská vodárenská spoločnosť, a.s.

Allmex, s.r.o., Poprad

Miloš Lukáč, Viničky

NOTES a.s. Slavošovce

WHIRLPOOL SLOVAKIA, Poprad – Matejovce

TATRATEA, a.s. Kežmarok

Eva Golianová, Rejdová

Ing. Miroslav Mihók, Rejdová

AQUA SPA Gánovce

Mäsovýroba Štefan Knižka, s.r.o. Hranovnica

Ďakujeme!

Vydal: Štátna ochrana prírody SR, Správa NP Slovenský raj,
Štefánikovo námestie 9, 052 01 Spišská Nová Ves, 2016
Tel.: 053/ 44 220 10
e-mail: slovraj@soprs.sk
www.npslovenskyraj.sk

Zostavil: František Divok
Grafická úprava: LVC s.r.o.
Foto: Vladimír Šifra, Peter Oleksák
Tlač: LVC s.r.o.

**Milí účastníci jubilejného VS TOP-u,
vitajte v obci Vernár, vitajte v Národnom parku Slovenský raj.**

XXXX. ročník VS TOP-u sa koná v obci Vernár v dňoch 23. – 30. júla 2016. Toto podujatie organizuje Slovenský zväz ochrancov prírody a krajiny v spolupráci so Štátnou ochranou prírody Slovenskej republiky – Správou Národného parku Slovenský raj a Obecným úradom vo Vernári. Cieľ tábora je tradičný, ide najmä o oboznámenie sa s problematikou ochrany národného parku, získanie nových poznatkov o prírode územia a návrh opatrení na zlepšenie stavu biotopov, druhov, či krajiny. V neposlednom rade ide o stretnutie odborníkov, zo štátneho sektora, mimovládnych organizácií alebo iných subjektov, ale aj stretnutie priateľov, či jednoducho ľudí, ktorí majú radi prírodu a chcú jej pomôcť. Okolie Vernára je mimoriadne bohaté na prírodné hodnoty. Veľká pestrosť biotopov je predurčená polohou obce, ktorá leží na rozhraní Slovenského raja a Nízkych Tatier. Hoci najtypickejší fenomén Slovenského raja – rokliny s vodopádmi v bezprostrednom okolí Vernára chýbajú, bohato to vynahrádzajú zachovalé komplexy lesov, pestré lúky alebo divoké skalné útvary. Charakter krajiny pri Vernári je špecifický, jedinečný a na území národného parku neopakovateľný. Svoju pečať krajine vtisli generácie obyvateľov obce, zaoberajúci sa chovom dobytká, či uhliarstvom. Ak v roklinách Slovenského raja je v lete až príliš živo a plno, okolie Vernára vyhľadávajú ľudia, túžiaci po oddychu a pokoji v malebnom prostredí.

Vernár je jednou z mála obcí, ktorých celý kataster leží na území národného parku. Práve v Národný park Slovenský raj prešiel v poslednom období zásadnými zmenami. Najprv sme si v roku 2014 pripomenuli a oslávili 50. výročie ochrany prírody Slovenského raja, minulý rok sme úspešne završili prijatím zonácie národného parku. Tá priniesla nové hranice národného parku a ochranného pásma, ale aj zmeny v systéme ochrany prírody, kde zanikli staré kategórie chránených území ako národné prírodné rezervácie a prírodné rezervácie, národné prírodné pamiatky a prírodné pamiatky alebo chránené areály. Nový systém štyroch zón s rôznou ochranou je pre návštevníka či obyvateľa prehľadnejší, avšak najdôležitejší je podstatný nárast najprísnejšie chráneného, bezzásahového územia. Potešujúce je, že dlhý proces vyjednávania medzi ochranou prírody a vlastníckmi pozemkov či obcami bol korektný a v praxi sa prvýkrát uplatnil výkup alebo dlhodobý nájom pozemkov do rúk štátnej ochrany prírody.

Vážení priatelia, dovoľte mi v mene celého prípravného výboru tohoročného TOP-u zaželať Vám príjemný pobyt, dobré počasie, mnoho zaujímavých nálezov v teréne a veľa zážitkov v nádhernej prírode Slovenského raja a Nízkych Tatier.

Ing. Tomáš Dražil, PhD.,
riaditeľ Správy Národného parku Slovenský raj

VERNÁR

OBEC DVOCH NÁRODNÝCH PARKOV

Vážení účastníci TOP, dovoľte aby som Vás privítal v rázovitej horskej obci Vernár, ktorá celým svojim katastrom leží v dvoch národných parkoch. Hoci naša obec počtom obyvateľov nepatrí medzi malé ani veľké, prírodnými krásami a krajinnými hodnotami patrí medzi unikátne a jedinečné na Slovensku a dovoľm si tvrdiť, že aj vo svete.

Veľký prevažne lesnatý kataster našej obce o výmere cca 5300 ha leží v dvoch národných parkoch – väčšia časť v NP Slovenskom raji, menšia časť v NP Nízke Tatry a ukrýva unikátne prírodné spoločenstvá, ktoré sú zaradené do viacerých prírodných rezervácií a chránených území.

Ak načrieme hlbšie do histórie, prvá písomná zmienka o Vernári siaha do roku 1295, kedy bola osada Villa Werner založená na nemeckom zákupnom práve Wernerom, synom Hansa zo Žakoviec. Po tomto zakladateľovi – Wernerovi – nesie naša obec meno dodnes. V minulom roku sme si v júni na dňoch obce pripomenuli 720. výročie prvej písomnej zmienky o našej obci.

V súčasnosti má obec Vernár 581 obyvateľov (k 31. 12. 2015) a patrí teda medzi stredné až menšie obce. Administratívne obec patrí do Popradského okresu a Prešovského samosprávneho kraja. Zaujímavosťou však je, že hoci sme administratívne Poprad, teda Spiš a Východ, kultúrne, teda nárečím, krojom a folklórom obec patrí do Horehronia. Súvisí to s predchádzajúcim územným členením, keď spolu s obcami Telgárt a Šumiác a ďalšími obcami Vernár patrili do Gemerskej župy. Keď už spomíname kultúru a folklór, iste stojí za zmienku to, že Horehronský viachlasný spev bol tento rok v januári zapísaný do nehmotného kultúrneho dedičstva Slovenska a mieri na zápis do UNESCO a aj naša obec je tradične nositeľom tohto viachlasného spevu, o čom Vás presvedčia členovia naše FS Vernár, ktorý tu dnes vystúpi.

Ctení hostia!

Vítam Vás v obci, ktorá má bohatú a slávnú aj svoju novodobú históriu. Medzi najslávnejšie kapitoly z novodobej histórie patrí SNP, počas ktorého sa na území našej obce odohrali dôležité boje o prístupový skalný priesmyk Vernárska Tiesňava, ktorý je zaradený do zoznamu národných kultúrnych pamiatok. Viac o našej histórii a bojoch SNP sa dozviete od nášho rodáka a amatérskeho historika Dr. Dušana Petrigáča, ktorý bude mať samostatnú prednášku.

Ctení účastníci tábora ochrancov prírody, vítame Vás v obci, kde máme dobre fungujúce rôzne záujmové, športové, kultúrne a spoločenské organizácie. Dve cirkevné obce – pravoslávnu a gréckokatolícku, Futbalový oddiel Partizán, Folklórnu skupinu Vernár, Šachový klub, Klub seniorov, OZ Ozva a samozrejme Dobrovoľný hasičský zbor.

Hoci naša obec a jej vedenie sa sústavne snaží o zlepšovanie podmienok pre život v našej obci už dlhodobo sa nám nedari zastaviť negatívny trend vyludňovania našej obce, ktorý trvá od 80-tych rokov minulého storočia. Naša obec sa odvtedy postupne prepadla z počtu 1200 obyvateľov na súčasných 600. Úlohou dnešného vedenia obce je zastaviť, alebo aspoň zmierniť tento negatívny trend podporou stabilizácie mladých ľudí v našej obci.

Mohol by som rozprávať aj viac o našich zámeroch v obci hlavne s výzvami a projektami, avšak toto nie je politický míting, ani predvolebná kampaň, a tak sa radšej vrátim k prírodným hodnotám a zaujímavostiam, ktoré sa v obci, resp. v jej katastri nachádzajú. Aspoň tak na rýchlo vymenujem a spomeniem tie, ktoré Vás môžu počas Vášho pobytu tu v našej obci zaujať a ktoré môžete navštíviť:

- turistický náučný chodník Slovenský raj – Kráľová hoľa
- náučná lokalita Partizánsky bunker
- národná kultúrna pamiatka Vernárska Tiesňava.

Vlastné katastrálne územie Vernár a jeho blízke okolie je cenné pre množstvo prírodných území s vysokým stupňom ochrany. Spomeniem aspoň tie najvýznamnejšie, ktoré sú zaradené do rezervácií Barbolica, Mokrá, Vernárska tiesňava, Tri Kopce, Hnilecká jelšina a Sokolí prírodná pamiatka Hranovnické pleso.

Ing. Vladimír Ondruš,
starosta obce Vernár

40 ROKOV VÝCHODOSLOVENSKÝCH TÁBOROV OCHRANCOV PRÍRODY

(Čo vieme i nevieme o VS TOP-och)

Za 40 rokov existencie, sa východoslovenský tábor ochrancov prírody (VS TOP) stal najväčšou pravidelnou akciou Slovenského zväzu ochrancov prírody a krajiny (SZOPK). Je najväčšou akciou zväzu jednak z pohľadu počtu účastníkov, ale tiež aj z hľadiska odborného zastúpenia a súborných inventarizačných výstupov z celotýždenného pobytu – zborníka odborných výsledkov. Je to odraz dôslednej prípravy tohto podujatia, ktoré nadobudlo medzinárodný rozmer.

Nepretržitých 40 rokov existencie Východoslovenských TOP-ov, je dostatočným dôvodom pre „obzretie sa späť“. Nemám v úmysle pripomínať jednotlivé ročníky, prípadne spomínať, čo sa na nich udialo. To bude možnosť o tom hovoriť v rámci pripravovaného večerného programu v niektorý táborový deň. Ja sa skôr chcem zamyslieť nad niektorými skutočnosťami.

Tak ako všetko ostatné, aj toto podujatie je poznačené vývojovým trendom, teda určitými zmenami. Vychádzajúc z doterajších analýz, možno konštatovať, že zmeny sa udiali v takých štyroch rozhodujúcich oblastiach:

- 1) Vykryštalizovali sa 4 základné ciele TOP.
- 2) Postupne sa zmenila štruktúra účastníkov podujatia.
- 3) Zmenili sa podmienky na jeho prípravu.
- 4) Zastabilizovali sme úlohy pre úspešný priebeh VS TOP – tzv. „Kuchárku“ či „POZ“.

Na samom začiatku sme považovali TOP za viac-menej spoločenskú udalosť dobrovoľných ochrancov prírody, akýsi sviatok ochrancov. O tých úplných začiatkoch VS TOP by vedel najviac hovoriť Ing. Andrej Fedorko, tajomník SZOPK, ktorý bol pri ich zrode. Dnes je VS TOP v ochranných kruhoch hodnotený ako vysoko odborná akcia, minimálne s výstupom inventarizácie údajov o území a jeho prírodných hodnotách získaných v jednotlivých regiónoch prostredníctvom činnosti odborných sekcií cez príslušný písomný dokument – zborník odborných výsledkov. Je to zásluha toho, že vždy dbáme, aby boli vždy funkčné odborné sekcie. Zastabilizovalo sa minimálne 12 takýchto sekcií. Treba spomenúť aj dve sekcie, ktorých činnosť sa nie vždy dostane na stránky zborníka, ale bez nich si ťažko vieme TOP predstaviť. Je to detská sekcia a sekcia praktickej ochrany prírody. Dôraz dávame na to, aby boli vybraní kvalitní vedúci jednotlivých sekcií a mali aj patričné vybavenie pre činnosť. K nim sa potom pripájajú účastníci podľa záujmu a spolu vytvárajú príslušnú sekciu. Postupne sa vyseparovali ďalšie, nie menej dôležité tri ciele TOP, a to výchovno – poznávací, kultúrno – spoločenský a cieľ praktickej ochrany prírody – praktickej pomoci regiónu.

Ak spočiatku to bolo stretnutie predovšetkým „zrelých“ ochrancov, postupne sa jeho štruktúra zmenila najmä z pohľadu vekovej skladby. Čo mňa osobne veľmi teší, tábor je výrazne „mladší“, vyznačuje sa neustále väčším počtom mladých ľudí, a to nielen zo Slovenska, ale aj zo zahraničia. To je artikel, o ktorý sa možno v budúcnosti oprieť, a ktorý už pociťujeme aj dnes, keď niekdajší mládežníci TOP-ári sú uznávaní odborníci vo výskume, na univerzitách, štátnej správe, odborných zložkách ŠOP a pod. Okrem zmeny vekovej štruktúry nastal za tie roky aj významný posun v odbornosti, organizovanosti a podmienok prípravy tohto podujatia.

Ak mám porovnať podmienky prípravy tejto akcie, dnes je to podstatne náročnejšie najmä na čas, mravčiu prácu, výber kandidátov prípravného výboru, ochotu, presvedčanie, zánietenosť a samozrejme prostriedky. Všetko sa odvíja od financií, ktoré sa predtým pohybovali v sumách so štyrmi nulami i viac. Dnes tieto prostriedky jednoducho nie sú. O to je potom náročnejšia príprava vo vyššie spomínaných súvislostiach. Rok čo rok začíname prakticky od nuly. Všetko je zabezpečované sponzorsky. Predovšetkým materiálnym sponzorstvom (darmi), barterovým spôsobom, oveľa menej už finančným sponzorstvom.

Na otázku, čo sa nezmenilo na VS TOP-och, by som jednoznačne odpovedal, že termín konania, ktorý je rovnaký s malými posuvmi už 40 rokov. Tiež je to vždy vysoká účasť. Nie mi je známe, aby bola nižšia účasť ako 250 ľudí. Na našich TOP-och sa vždy zišla vynikajúca partia ľudí, ktorí vedia veľa urobiť a večer sa aj pri vatre zabaviť. Čo si mimoriadne vážim je, že na úkor svojich dovolení pridete pomocť regiónu, nech je to v akejkol'vek podobe, či je to po odbornej stránke (vedúci sekcií), či v praktickej ochrane prírody. Samozrejme to všetko je spojené s vychádzkami za krásami a poznávaním prírodných hodnôt po zaujímavých dopredu ciele a zodpovedne vybraných odborných trasách. Ak hovorím o trasách a ich výbere, tak treba povedať, že vždy je pritom príslušná správa ŠOP SR. Oni sú tí, ktorých sa pýtame, čo a ktoré priestory treba z inventarizovať z pohľadu ochrany prírody. Tu treba zdôrazniť fakt, že dobrý TOP, podmieňuje dobrá spolupráca zložiek SZOPK – štátna správa – štátna ochrana prírody – obec a jej zložky – Lesy SR, resp. lesné miestne spoločnosti.

Máme stabilných 73 bodov vyselektovaných v tzv. „Kuchárke“, ktorú tiež nazývame aj Projekt organizačného zabezpečenia (POZ), ktoré treba naplniť, aby TOP bol úspešný. Táto kuchárka nevznikla hneď, ale až po niekoľkoročných skúsenostiach prípravy dostala túto podobu. Neobsahuje len tých spomínaných 73 bodov, ale aj vlastný program podujatia, jeho prípravnú, priebežnú a záverečnú fázu, ako aj pokyny pre účastníkov TOP.

Ak má ozaj toto podujatie dobre dopadnúť, je nevyhnutné mať dobre zostavený prípravný výbor (PV). VS TOP je akcia, ktorou sa žije prakticky celý rok.

Ak mám zostaviť chronológiu príprav tak, len čo skončí, už treba pracovať na príprave nového ročníka, či dotiahnuť záver predchádzajúceho. Treba totiž poďakovať sponzorom, oslovovať vedúcich sekcií, aby dodali inventarizačné výsledky a postupne zostavovať zborník odborných výsledkov ukončeného TOP-u. Ešte počas TOP sa bavíme, kde urobiť nasledujúci ročník. Aspoň rámcovo si určíme región, kde to chceme aby bol. Tu nám vždy dobre poslúži mapka VS TOP-ov, ktoré dávnejšie pripravil náš skalný účastník Čeněk Čermák. Naším cieľom je pokryť plošne celý bývalý VS kraj. Nie vždy sa nám to podarí. Inokedy máme snahu vrátiť sa po rokoch na miesto predchádzajúcich ročníkov a porovnať, čo sa v krajine za tú dobu zmenilo. Jeden z najdôležitejších bodov pri výbere lokality je, aby bol ústretový starosta obce, kde chceme tábor umiestniť. Tu nastupuje vysvetľovanie, že od obce nechceme peniaze, ale že tu naopak, niečo zanecháme okrem poľahutej trávy. Vždy je to minimálne bulletin, či zborník vo forme inventarizačných výsledkov, zvýšenie environmentálneho povedomia občanov, alebo poskytneme priamu praktickú pomoc obci napr. čistenie miestnych tokov, chodníkov, stavaním informačných tabúl, náučných chodníkov a pod.. Toto všetko sa musí udiť ešte na jeseň, resp. skorú jar, lebo potom už začínajú prípravné výbory, a tam už musí byť jasno v katastri ktorej obci bude TOP. Keď som pri starostoch, nedá mi nespomenúť, že v mnohých prípadoch intenzívna spolupráca s nimi pred, počas a aj po TOP prerástla často do osobných priateľstiev, najmä tam, kde bola výnimočná ústretovosť.

V tejto predprípravnej fáze, pred zostavením prípravného výboru, sa osvedčili pre jednotlivé regióny partie našich ochranárov ako „vyjednávateľov“, ktorí boli zoskupení v čase profesionalizácie tajomníkov SZOPK okolo Julky Hajdukovej – pokrývali prešovsko-šariský región, Paliho Petráša – región Košíc a jeho okolia, Anky Vlčákovvej, Katky Račkovej, Tibora Harmathu – zastrešovali celý Gemer, Janka Čurlíka – Humenskú a sninskú časť, Valiky Demkovej – zastrešovali Gelnicko a Hnieleckú dolinu, Podtatranskú a Tatranskú časť skupina zo SZOPK pri TANAP-e okolo Petra Šalinga. Mnohokrát do prípravy boli zapojené celé rodiny – dospeláci i deti. V poslednej dobe veľmi aktívne pristupuje, ako organizátor, skupina ochranárov sústredená okolo Správy NP Slovenský raj, ktorí pripravujú aj tento jubilejný 40. ročník. Tu je veľká podpora aj samotného nového vedenia Správy NP Slovenský raj. Nemôžem však nespomenúť skupinu okolo Tiny Voralovej, ktorí zastrešovali všade tam, kde som nikoho nenašiel a naďalej aj zastrešujú prakticky celý Zemplín. Naše „Trebisovčanky“ sú stále vysoko aktívne. Nevieť si predstaviť zabezpečovanie VS TOP, keby aj táto partia ukončila svoje pôsobenie.

Potom prichádza zostavenie spomínaného PV TOP. Ten na svojich približne 5-tich stretnutiach sa snaží zabezpečiť krytie, či realizáciu spomínaných 73 bodov. V priebehu rokovaní sa okrem iného spresní lokalita, navrhne pozvánka a sprievodca – bulletin. Za každým z týchto bodov je úloha, ktorú treba postupne realizovať. Niektoré ešte pred TOP-om, iné počas tohto ochranárskeho podujatia.

To sú úlohy členov PV. Vždy treba vymyslieť aj čo dáme účastníkom pri prezentácii do tašiek okrem sprievodcu, aby ste mali ako spomienku materiál charakterizujúci príslušný región. Následne značná časť členov PV prechádza počas TOP-u do Táborovej rady, ktorá celý týždeň riadi TOP pod vedením náčelníkov organizačného (RŠ-NOP) a odborného (RŠ-NOS). Táborová rada začína svoju činnosť na prvom sedení v nedeľu pred zvolaním táborového zhromaždenia, kde sa určí program na pondelok. Súčasťou Táborovej rady sú všetci vedúci sekcií. Tu mi nedá nepovedať, že oni sú tí, ktorí dávajú punc odbornosti VS TOP. Vždy sa dá na nich spoľahnúť. Sú to, resp. boli osobnosti na svojom poste. Spomeniem mená niektorých, ktorí ma momentálne napadajú Dezider Magic (Dežko báci), Gitka Jančová, Mariška Čížová, Čeněk Čermák, Miro Fulín, Eva Sitášová, Jozef Gregor, Marta Nižňanská, Zuza Krempaská, Jirko Haleš, Milan Olekšák, Ľubo Panigaj, Ignác Richter, Vlado Smatana, Jano Mariassy, Ján Pardovič, Fero Divok, Ivan Turček, Jiří Polčák, Jozek Novák, Bandy Bolaček, Števo Račko, Oľga Skácelová, Jozef Staško, Daniel Nižňanský, Tomáš Rakuštinec, Honzo Voral, Rudo Amrain. Ospravedlňujem sa, ak som na niektorých zabudol.

Ako posledná predprípravná etapa je časový úsek 2-3 dní pred otvorením TOP-u, kedy ešte treba pripraviť táborisko, vstupnú bránu, stožiare a vyvesiť vlajky, osadiť strom sponzorstva, vodu, WC, Informačné tabule, informačné prístupové šípky, parkovisko, vatru, bufet, kontajnery, resp., vrecia na odpad atď. Potom prichádza otvorenie a to ostatné už poznáte.....

Aký by to bol VS TOP bez Vás, účastníkov. Vy ste tí, pre ktorých toto všetko sa pripravuje. Robíte nám radosť, keď sa v takom hojnom počte zúčastňujete celého programu. Možno nám niektorí máte za zlé, že sa snažíme dodržať dosť prísny denný režim a požadujeme disciplínu. Viem, ste na dovolenke a chcete mať voľnosť. Len musíte pochopiť aj nás, že dodržať pripravený program pri takom počte účastníkov nie je možné bez disciplíny. Prichádza mi na um spomenúť niektoré účastnícke osobnosti, skupiny. Ťažko sa dá zabudnúť na pána Dubovského a jeho žilinskú skupinu – pán Hollý, Vendelín Zelník, či pani Jarmilku Spykovú – kalamitku. Stabilné účastníčky sú „Zvolenčanky“ – okolo Marišky Čížovej a Gitky Jančovej. Stabilná je dlhá doba „Humenská“ a „Bánovecká“ skupina. Košická partia tvorí tzv. „parazitologickú sekciu“, ktorá na záver TOP-u prerastá aj do „gulášovej“. Máme aj dvorného speváka a hudobníka Michala Lodomirjaka, ktorý spolu s Ostravskou partiou robí vždy dobrú náladu. Tiež máme aj dvorných dokumentaristov, ktorým je nikto iný ako Janko Čurlík z neodmysliteľnou kamerou a Vendula Strachotová s fotoaparátom. Mnohokrát sa nepodari zabezpečiť zdravotnícky dozor cez Červený kríž, potom nastupuje ako ošetrovateľ – lekárika pani Kristínka Kopková, ktorá síce vždy hovorí, že je na dovolenke a potrebuje oddych, ale keď príde na „lámanie chleba“, ochotne pomôže a ošetrí drobné poranenia, či rôzne „bolačky“. Inokedy zaskakuje na tomto poste hudobník – zverolekár Miško Lodomiriak.

Uvedené ma do určitej miery oprávňuje pri príležitosti štyridsaťročnice VS TOP-ov vyjadriť podakovanie všetkým týmto ochotným ľuďom a zánietencom, ktorí pomohli pri príprave jednotlivých ročníkov v akejkoľvek podobe a všetkým jeho účastníkom, za to, že umožnili pokračovať v neprerušenej tradícii organizovania VS TOP a tým pomáhali jeho kredit neustále zvyšovať až do dnešnej podoby.

Vďaka Vám priatelia!
A vítajte na 40. VS TOP vo Vernári!

Váš Milan Murin

Otvorenie V. Vs. TOP-u v Jánskej doline.

RNDr., Ing. Dezider Magic, CSc., Ing. Michal Kozák a tajomník ÚV SZOPK Ing. Andrej Fedorko na V. Vs. TOP-u v Jánskej doline

Preberanie štafety na VI. Vs. TOP-e v Suchej doline.

Beseda pri táboráku v Suchej doline.

KRÁTKE PREDSTAVENIE NÁRODNÉHO PARKU SLOVENSKÝ RAJ

Slovenský raj sa nachádza v strede Slovenska, v pohorí Západných Karpát. Charakterizuje ho zvláštna krasová krajina s množstvom planín, kaňonov a roklín, ale taktiež bohatstvom podzemných krasových javov. Najväčšou atrakciou pre viac ako 600 000 návštevníkov ročne sú jedinečne sprístupnené divoké rokliny so strmými skalnými stenami, perejami a vodopádmi. Turista v lete i v zime postupuje roklinou pomocou rebrikov, stúpačiek a mostíkov citlivo včlenených do prírodného prostredia.

Doteraz je známych viac ako 600 jaskýň, Dobšinská ľadová jaskyňa spoločne so Stratenskou jaskyňou a jaskyňou Psie diery je od r. 2000 zapísaná do Zoznamu svetového prírodného a kultúrneho dedičstva (UNESCO). Hoci má Národný park Slovenský raj menej ako 20 000 ha, čiže ide o pomerne malé územie, je výnimočné svojou biodiverzitou, teda rôznorodosťou prírody. Známych je takmer 1 000 druhov vyšších rastlín, z toho 117 druhov je zapísaných v národnom Červenom zozname. Jazyčník sibírsky má v území viac ako 20 000 kvitnúcich exemplárov, čo je cca 98 % slovenskej populácie a pravdepodobne jedna z najsilnejších populácií v Európe. Kosatec bezlistý uhorský má jednu z najbohatších slovenských populácií (stovky až tisíce jedincov), ktorá tu dosahuje severný okraj areálu. Poniklec slovenský a poniklec prostredný majú v území mnoho lokalít vo veľmi početných populáciách. Zistených bolo 72 druhov živočíchov európskeho významu a 122 druhov národného významu. Žije tu vyše 2 000 druhov motýľov, 400 druhov chrobákov, 350 druhov dvojkrídlovcov, vyše 180 druhov hľistovcov, 150 druhov mäkkýšov. Hniezdia tu viaceré vzácne dravé vtáky, k najvýznamnejším patrí orol skalný a sokol sťahovavý. Napriek vysokej návštevnosti územia a najhustejšej sieti turistických chodníkov zo všetkých slovenských národných parkov v Slovenskom raji trvalo žijú všetky tri európske veľké šelmy – medveď hnedý, vlk dravý a rys ostrovid. Veľké množstvo podzemných priestorov poskytuje vhodné podmienky pre netopiere, ktorých sa tu vyskytuje 18 druhov.

Vysokú biodiverzitu reprezentujú ucelené komplexy lesných, skalných, lúčnych a mokradových biotopov. Z európskeho pohľadu je jedinečná prítomnosť 30 biotopov európskeho významu. Najväčším prírodným unikátom Slovenského raja sú lúky, ktoré patria medzi druhovo najbohatšie rastlinné spoločenstvá na celom svete, na 1 m² rastie viac ako 71 druhov vyšších rastlín. 90% plochy národného parku zaberajú lesy. Najrozšírenejším typom sú bukové a jedľovo-bukové lesy, kde sa vyskytuje viac ako 2 000 exemplárov tisa obyčajného. Osobitne významné z európskeho pohľadu sú veľkoplošné porasty endemických reliktných vápnomilných borovicových a smrekovcových lesov na skalných hrebeňoch, rázsochách a strmých

balvanitých svahoch. V Slovenskom raji sa zachovalo okolo 300 ha pralesovitých fragmentov, teda lesov, ktoré človek dodnes nijakým spôsobom neovplyvnil. V nive Hnilca sa nachádza v rámci Slovenska jedna z najlepšie vyvinutých a zachovaných horských prítokných jelšín. Čo sa diverzity týka, lesné porasty vápencových bučín, reliktných borín a sutinových lesov patria medzi druhovo najbohatšie v rámci Slovenska.

Prírodné unikáty Národného parku Slovenský raj svedčia o vysokom štandarde spravovania územia už viac ako 50 rokov, kedy sa započalo s ochranou územia. Národný park Slovenský raj je zaradený do európskej siete Natura 2000 a to jednak ako územie na ochranu vybraných biotopov, rastlín a živočíchov, ako aj vtákov.

Ing. Tomáš Dražil, PhD.,
Správa NP Slovenský raj

EXKURZNÉ TRASY

40. VÝCHODOSLOVENSKÉHO TOP-U

Exkurzné trasy sú členené na tri kategórie. Krátke trasy v okolí tábora zahrňujú vychádzky na prírodovedne zaujímavé miesta dostupné chôdzou do pol hodiny od obce Vernár. Možno ich samozrejme kombinovať a vytvoriť tak dlhšiu exkurziu. Dlhšie pešie trasy zahrňujú celodenné exkurzie na vzdialenejšie miesta, tretou kategóriou sú dlhšie celodenné trasy s potrebným presunom dopravným prostriedkom (linkový autobus, prípadne lesnícka Avia a autobus, ktoré budú zabezpečené organizátormi tábora). Samostatne uvádzame krátku charakteristiku miest spojených s vojenskou históriou obce počas 2. svetovej vojny.

KRÁTKE TRASY V OKOLÍ TÁBORA

1. MOKRADE VELKÁ A MALÁ MOKRÁ

CHARAKTERISTIKA: Mozaika slatinných rašelinísk a vlhkých lúk na podmáčaných úzkych nivách na začiatku dolín Velkej a Malej Mokrej, priamo na južnom okraji obce. Prestarnuté lúčne porasty podliehajú postupne sukcesii (nálet drevín z okolitých lesných porastov a hromadenie stariny), klesá najmä podiel iniciálnych otvorených machnatých štádií. V minulosti kosené a pasené, dnes Správa NP pravidelne odstraňuje z plôch nálet drevín. Vyskytuje sa tu jedna z najsilnejších populácií jazyčníka sibírskeho (*Ligularia sibirica*) v národnom parku.

BIOTOPY: Ra6 Slatiny s vysokým obsahom báz, Lk6 Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí, Kr8 Vrbové kroviny stojatych vôd

ODPORÚČANÝ VÝSKUM: entomologický, ornitologický, chiropterologický

2. LÚKY HOLÝ VRŠOK

CHARAKTERISTIKA: Lúčne porasty na úpätí Holého vršku na plytkom dolomite obklopujú obec zo severnej strany. Prekvapuje prítomnosť zaujímavých teplomilných porastov v chladnej kotline Vernára. Plytkosť substrátu, kamenitosť dolomitového podlažia sú príčinou výskytu vybraných druhov až xerotermej povahy, ktoré sa miešajú s horskými druhmi. Lúky sú v súčasnosti opustené a nevyužívané, v minulosti zaberali podstatne väčšiu výmeru avšak väčšina bola delimitovaná na lesné pozemky a zalesnená.

BIOTOPY: Tr1 Suchomilné trávinnobylinné a krovinné porasty na vápnom substráte (dôležité miesta výskytu Orchidaceae), Pi5 Pionierske porasty zväzu Alysso-Sedion albi na plytkých karbonátových a bázických substrátoch, Lk1 Nižinné a podhorské kosné lúky

ODPORÚČANÝ VÝSKUM: entomologický, ornitologický, chiropterologický, botanický

3. LÚKY POĽANA PRI VERNÁRI

CHARAKTERISTIKA: Rozsiahly lúčny komplex mezofilných a vlhkých lúk, miestami slatinných rašelinísk, krajinársky pôsobivý, ktorý sa nachádza severne od obce. V minulosti kompletne kosené, dnes sa kosia len prístupné časti, ostatné plochy sa prepásajú hovädzím dobytkom nízkej intenzity. Výskyt viacerých ohrozených druhov vstavačovitých v posledných rokoch nepotvrdený. Nedostatok obhospodarovania vedie k zreteľným degradačným procesom, po okrajoch sa nachádzajú súvislé porasty brezy, osiky, liesky a smreka vzniknuté spontánnou sukcesiou.

BIOTOPY: Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky, Ra6 Slatiny s vysokým obsahom báz, Lk6 Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí

ODPORÚČANÝ VÝSKUM: entomologický, ornitologický, chiropterologický, botanický, krajinársky

4. BARBOLICA (1013 m.n.m.) VRÁTANE OPUSTENÉHO KAMEŇOLOMU

CHARAKTERISTIKA: Výrazný skalný dolomitový a vápencový masív vypínajúci sa západne nad obcou bol v minulosti odlesnený a využívaný na pastvu. Dnes pomaly zarastá drevinami, stále sa tu však vyskytuje zaujímavá skalná vegetácia, mozaika otvorených a zarastajúcich plôch. Lokalita je významná z hľadiska ochrany flóry a výskytu dravých vtákov a motýľov. Na malej časti je povolené skalolezenie. Na úpätí masívu na jeho severozápadnom okraji sa nachádza opustený kameňolom, kde sa ťažil brizolit.

BIOTOPY: Tr5 Suché a dealpínske trávinnobylinné porasty, Tr1 Suchomilné trávinnobylinné a krovinné porasty na vápnom substráte (dôležité miesta výskytu Orchidaceae), Pi5 Pionierske porasty zväzu Alysso-Sedion albi na plytkých karbonátových a bázických substrátoch, Sk1 Karbonátové skalné steny so štrbinovou vegetáciou, Sk6 Nespevnené karbonátové skalné sutiny v montánnom až kolínnom stupni, Sk8 Nesprístupnené jaskynné útvary, Ls5.4 Vápnomilné bukové lesy, Ls6.1 Reliktné vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy, Ls4 Lipovo-javorové sutinové lesy **ODPORÚČANÝ VÝSKUM:** entomologický, ornitologický, chiropterologický, botanický, geologický, krajinársky

5. MLYNNÁ

CHARAKTERISTIKA: Alúvium potoka Mlynná s pekne vyvinutou nivou so zapojenými brehovými porastmi vrb a jelše sivej, podmáčanými vlhkými lúkami a zaujímavou malou vodnou plôškou – nádržou na zasnežovanie tratí lyžiarskeho strediska Studničky s hustým porastom chár. Vyššie sa dolina uzatvára a vodný tok tečie lesom.

BIOTOPY: Ls1.3 Jaseňovo-jelšové podhorské lužné lesy, Kr9 Vrbové kroviny na zaplavovaných brehoch riek, Lk5 Vysokobylinné spoločenstvá na vlhkých lúkach,

Vo5 Oligotrofné až mezotrofné vody s bentickou vegetáciou chár, Lk6 Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky **ODPORÚČANÝ VÝSKUM:** entomologický, ornitologický, chiropterologický, botanický, krajinársky

6. VERNÁRSKA TIESŇAVA

CHARAKTERISTIKA: Mohutné impozantné skalné vápencové a dolomitové bralá padajú strmo do doliny Vernárskeho potoka, ktorú tesne pred Vernárom takmer úplne uzatvárajú do úžiny nazývanej Vernárska brána. Typické sú rozsiahle porasty reliktných borovicových lesov, v samotnej tiesňave je zaujímavý fragment horskej jelšiny. Cenná floristická lokalita, významné hniezdisko dravých vtákov.

BIOTOPY: Tr5 Suché a dealpínske trávinnobylinné porasty, Pi5 Pionierske porasty zväzu Alysso-Sedion albi na plytkých karbonátových a bázických substrátoch, Sk1 Karbonátové skalné steny so štrbinovou vegetáciou, Al3 Alpínske a subalpínske vápnomilné trávinnobylinné porasty, Sk6 Nespevnené karbonátové skalné sutiny v montánnom až kolínnom stupni, Sk8 Nesprístupnené jaskynné útvary, Ls1.4 Horské jelšové lužné lesy, Ls6.1 Reliktné vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy **ODPORÚČANÝ VÝSKUM:** geologický, entomologický, ornitologický, chiropterologický, botanický, krajinársky

7. KEŠELOVA DIERA

CHARAKTERISTIKA: Na styku karbonátov a nekrasových hornín juhozápadne od obce Vernár sa nachádza mohutný skalný portál s výškou až 20 m. Potok Strateník ktorý priteká z masívu Prednej hole sa tu stráca v podzemí v ponore. Je zaujímavé, že vody opätovne vyvierajú v susednom povodí Hnilca v Zadnej doline. **BIOTOPY:** Sk1 Karbonátové skalné steny so štrbinovou vegetáciou, Sk8 Nesprístupnené jaskynné útvary, Ls5.4 Vápnomilné bukové lesy **ODPORÚČANÝ VÝSKUM:** speleologický, geologický, botanický, entomologický, ornitologický, chiropterologický, botanický, krajinársky

8. HRANOVNICKÉ PLESO

CHARAKTERISTIKA: Zaujímavá lokalita štvrtohorných travertínov a penovcov na mohutných travertínových terasách severne od obce. Tri hlavné terasy sú porastené najmä lesom (v súčasnosti zväčša holiny po silných kalamiťach v monokultúrach smreka), v strednej časti je lúka s množstvom závtov erózneho pôvodu. Krasovatením a mechanickým rozrušovaním pôvodných terás vznikli krasové fenomény, ktoré majú na hornej terase charakter skalného mesta.

BIOTOPY: Sk1 Karbonátové skalné steny so štrbinovou vegetáciou, Sk8 Nesprístupnené jaskynné útvary, Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky **ODPORÚČANÝ VÝSKUM:** geologický, speleologický, lesnícky, botanický

DLHŠIE PEŠIE CELODENNÉ TRASY

1. STARÉ LESY V ZÁVEROCH DOLÍN MOKRÁ A SUCHÁ

CHARAKTERISTIKA: Staré porasty vápencových bučín, jedľovo-bukových lesov a fragmentov sutinových lesov miestami pralesovitého vzhľadu nachádzajúce sa v záveroch dolín Malá Mokrá, Veľká Mokrá a Suchá (Fedorova) južne od obce. Veľmi členitý reliéf na dolomite s početnými skalnými útvarmi. Časť sa nachádza v 5. stupni v bývalej NPR Mokrá (dnes A zóna národného parku), väčšia časť je v 3. stupni s extenzívnym lesníckym využívaním.

BIOTOPY: Ls5.4 Vápnomilné bukové lesy, Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy, Ls4 Lipovo-javorové sutinové lesy

ODPORÚČANÝ VÝSKUM: lesnícky, entomologický, ornitologický, chiropterologický, botanický, krajinársky

2. JAVORINA A KOPANECKÉ LÚKY

CHARAKTERISTIKA: Floristicky unikátne, druhovo mimoriadne bohaté lúky. Svojou diverzitou vyšších rastlín patria medzi najvýznamnejšie na svete so „svetovým rekordmi“ 51 druhov na 0.25 m² a 63 druhov na 0.5 m². Komplex viac ako 50 ha horských lúk na vápnitých pôdach v nadmorskej výške 900 – 1 186 m n.m. bol po stáročia kosený, od r. 1975 sa pásol a na konci 20. storočia bol opustený a postupne zarastal lesom. V r. 2003–2008 sa podarilo doslova v hodine dvanástej zachrániť 20 ha, ktoré sa dnes zväčša pravidelne, menšia časť len občasne kosia.

BIOTOPY: Tr1 Suchomilné travinno-bylinné a krovinné porasty na vápnitom substráte (dôležité miesta výskytu Orchidaceae), Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky, Ra6 Slatiny s vysokým obsahom báz, Lk6 Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí, Tr8 Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte, Lk2 Horské kosné lúky

ODPORÚČANÝ VÝSKUM: entomologický, ornitologický, botanický, krajinársky

3. PRIMÁRNE SMREČINY V SKUPINE PREDNEJ HOLE

CHARAKTERISTIKA: Staré porasty klimaxových klimatických horských smrečín v nadmorskej výške od 1200 m n.m. až po najvyšší bod Národného parku Slovenský raj Prednú hoľu (1545 m n.m.). Komplex ochranných lesov patriaci do skupiny kryštalinika Kráľovej hole sa nachádza západne od obce. Dominujú porasty čučoriedkových smrečín, ale hojné sú živnejšie plochy s typickými vysokými bylinami ako mačucha cesnačkovitá či mliečivec alpínsky, vo fragmentoch nachádzame aj rašeliniskové smrekové lesy. Lesné porasty sú mimoriadne zachovalé, miestami pralesovitého charakteru, hoci v minulosti boli ovplyvnené pastvou. V posledných rokoch trpia ako ostatné smrekové lesy zvýšeným výskytom kalamít. Významný biotop tetra hľucháňa.

BIOTOPY: Ls9.1 Smrekové lesy čučoriedkové, Ls9.2 Smrekové lesy vysokobylinné, Ls7.3 Rašeliniskové smrekové lesy

ODPORÚČANÝ VÝSKUM: lesnícky, entomologický, ornitologický, chiropterologický, botanický, krajinársky

4. LÚKY NA BORZOVE

CHARAKTERISTIKA: Komplex Borzova sa nachádza severozápadne nad obcou, vrcholová časť do výšky bezmála 1200 m n.m. pokrývajú lúky. Ešte donedávna druhovo mimoriadne bohaté horské lúky na vápenci pripomínali Kopanecké lúky. Pôvodne kosné lúky sa posledných 30 rokov len pásli ovcami, posledných 15 rokov sa však nevyužívajú a intenzívne zarastali drevinami. Správa NP zabezpečila výrub drevín, inak sa len malá časť mulčuje, absencia riadneho hospodárenia je príčinou degradácie porastov, ústupu bylín a nástupu konkurenčne silných druhov tráv.

BIOTOPY: Tr1 Suchomilné travinno-bylinné a krovinné porasty na vápnitom substráte, Lk1 Nížinné a podhorské kosné lúky, Lk6 Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí, Tr8 Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte,

ODPORÚČANÝ VÝSKUM: entomologický, ornitologický, botanický, krajinársky

DLHŠIE CELODENNÉ TRASY S PRESUNOM DOPRAVNÝM PROSTRIEDKOM

1. KRÁĽOVA HOĽA – MARTALÚZKA – PREDNÁ HOĽA

CHARAKTERISTIKA: Krajinný exkluzívna exkurzia so začiatkom na najvyššom vrchu východnej časti Nizkých Tatier – Kráľovej holi (1946 m.n.m.). Mohutná rozložitá hoľa poskytuje kruhový výhľad, typické sú rozsiahle hôľne alpinske a subalpinske spoločenstvá. Pokračujeme severovýchodným smerom modrou turistickou značkou na križovatku zo žltou značkou, kde končí pôsobivý skalný amfiteáter Martalúzka. Tu prameni rieka Hnilec, ktorá kaskádami padá do mohutného kotla. Rovnomenná prírodná rezervácia má výmeru 155 ha. Na malom výškovom rozpätí asi 250 m tu možno sledovať prechod od horských smrečín ku kosodrevine a hôľnemu pásmu s bohatstvom druhov rastlín a živočíchov. Pokračujeme po modrej značke popod Úplaz (1554 m.n.m.), kde sa možno oboznámiť s problémami manažmentu horských smrečín (spracovanie kalamity) cez Smrečinské sedlo. Tu sa napájame na červenú značku a vstupujeme do Národného parku Slovenský raj, kde cez masív Prednej hole (1545 m.n.m.) schádzame do Vernára.

BIOTOPY: Ls9.1 Smrekové lesy čučoriedkové, Ls9.2 Smrekové lesy vysokobylinné, Ls7.3 Rašeliniskové smrekové lesy, Kr10 Kosodrevina, Al1 Alpínske travinno-bylinné porasty na silikátovom podklade, Al5 Vysokobylinné spoločenstvá alpinskeho stupňa, Al6 Vysokosteblové spoločenstvá horských nív na silikátovom podklade
ODPORÚČANÝ VÝSKUM: lesnícky, krajinný, entomologický, ornitologický, chiropterologický, botanický

2. ROKLINA VEĽKÝ SOKOL – MALÉ ZAJFY – STRATENÁ

CHARAKTERISTIKA: Náročná celodenná túra, kde sa možno oboznámiť s typickým fenoménom Slovenského raja – roklinou s vodopádmi, ktorú prekonávame sústavou rebríkov, stúpačiek a mostíkov. Roklina Sokol je najdlhšou a najmohutnejšou roklinou Slovenského raja, so zachovalými lesnými porastmi bukových a jedľovo-bukových lesov s početným tisom (nachádza sa tu najväčší prales v celom Slovenskom raji). Na mohutných bralách sú rozsiahle porasty reliktných borín prechádzajúce do otvorenej skalnej vegetácie. Začiatok exkurzie je v ústí Sokola, po žltej značke pokračujeme proti toku až na miesto, kde sa rozdeľuje rokлина na Veľký Sokol a Malý Sokol. Postupujeme Veľkým Sokolom, rokлина sa postupne uzatvára, cez Kamenné vráta a úzku a romantickú Róthovu roklinu sa dostaneme až takmer na planinu Glac. Krátkym úsekom mladšími bučinami pokračujeme po Glackej ceste (červená značka) a neskôr po zelenej značke klesáme do doliny Malého Zajfu. V doline Malého Zajfu sa nachádzajú významné mokrade s pekne vyvinutými slatinnými rašeliniskami. Nižšie krátkym kaňonovitým úsekom potoka Zajf sa dostaneme cez klimaticky podmienené, inverzné smrekové a smrekovo-jedľové lesy na Stratenú

pílu. Exkurziu ukončíme v obci Stratená, kde premáva do Vernára linkový autobus.
BIOTOPY: Ls5.4 Vápnomilné bukové lesy, Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy, Ls4 Lipovo-javorové sutinové lesy, Ls6.1 Reliktne vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy, Tr5 Suché a dealpínske travinno-bylinné porasty, Pi5 Pionierske porasty zväzu *Alyso-Sedion albi* na plytkých karbonátových a bázických substrátoch, Sk1 Karbonátové skalné steny so štrbinovou vegetáciou, Sk6

Nespevnené karbonátové skalné sutiny v montánnom až kolínnom stupni, Sk8 Nesprístupnené jaskynné útvary, Lk1 Nižinné a podhorské kosné lúky, Ra6 Slatiny s vysokým obsahom báz, Lk6 Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí, Pr3 Penovcové prameniská
ODPORÚČANÝ VÝSKUM: lesnícky, krajinný, entomologický, ornitologický, chiropterologický, botanický

3. LADOVÁ, MOKRADE – VERNÁRSKE LÚKY – JAVORINA (1186 m.n.m.)

CHARAKTERISTIKA: Trasa vedie zaujímavou a premenlivou krajinou s rôznymi typmi mokradi, lúčnymi komplexami a starými zachovalými lesnými porastmi. Exkurzia začína v Ladovej, kde v nive Hnilca s veľmi pekne meandrujúcim tokom sa nachádzajú cenné slatinné rašeliniská a vlhké lúky. Pokračujeme cez Dolku, lesnou cestou v masíve Deštianok až do sedla Priehyba. Odtiaľ sa zanedlho dostaneme na botanicky zaujímavé Vernárske lúky, ktoré sú pokračovaním známejších Kopaneckých lúk. Stále stúpame cestou na plošinu Javoriny s veľmi pekným výhľadom na Kráľovu hoľu. Ďalej zostupujeme cez zachovalé bučiny a jedľobučiny bývalej rezervácie Mokrá (teraz zóna A) do Vernára.

BIOTOPY: Lk1 Nižinné a podhorské kosné lúky, Ra6 Slatiny s vysokým obsahom báz, Lk6 Podmáčané lúky horských a podhorských oblastí, Tr1 Suchomilné travinno-bylinné a krovinné porasty na vápnom substráte (dôležité miesta výskytu Orchidaceae), Tr8 Kvetnaté vysokohorské a horské psicové porasty na silikátovom substráte, Ls5.4 Vápnomilné bukové lesy, Ls5.1 Bukové a jedľovo-bukové kvetnaté lesy, Ls4 Lipovo-javorové sutinové lesy

ODPORÚČANÝ VÝSKUM: lesnícky, krajinný, entomologický, ornitologický, chiropterologický, botanický

MIESTA VOJENSKEJ HISTÓRIE

1. NÁUČNÁ LOKALITA PARTIZÁNSKY BUNKER

Náučná lokalita na Hronkovej pozostáva s obnoveného „bunkra“ (pozostatok opevnenia z čias II. svetovej vojny), a z dvoch informačných panelov, ktoré podávajú informácie o výstavbe partizánskych bunkrov počas Slovenského národného povstania a informácie o priebehu SNP vo Vernári a okolí. Bunker bol vybudovaný v r. 2011.

Zdroj: <http://www.vernar.sk/naucna-lokalita-partizansky-bunker/II/1/sm/77180/.html>

2. PAMÄTNÉ MIESTO TESNINA

Prírodný útvar nachádzajúci sa pri vstupe do obce v smere od Popradu. Tesnina bola miestom bojov počas II. svetovej vojny. V Ústrednom zozname pamiatkového fondu, v registri nehnuteľnosti národných kultúrnych pamiatok (ÚZPF) je miesto evidované ako kultúrna pamiatka pod číslom 1435/0. Ako spomienka na boje počas druhej svetovej vojny bol v vyhotovený informačný panel, ktorý je umiestnený v miestach, kde sa odohrávali dôležité vojenské operácie.

Zdroj: <http://www.vernar.sk/kulturne-pamiatky/II/1/sm/77180/.html>

Ing. Tomáš Dražil, PhD.,
Správa NP Slovenský raj

XXXX. VÝCHODOSLOVENSKÝ TÁBOR OCHRANCOV PRÍRODY

POSLANIE:

Prehíbenie poznatkov o prírodných hodnotách územia, oboznámenie s problematikou jeho ochrany so zámerom navrhnúť riešenia na zveládanie ochrany fauny a flóry. Prehíbenie spolupráce SZOPK a ŠOP SR.

PROGRAM
XXXX. VÝCHODOSLOVENSKÉHO TÁBORA
OCHRANCOV PRÍRODY:

SOBOTA 23. 7. 2016

8⁰⁰ – 18⁰⁰ príchod účastníkov, prezentácia
 18⁰⁰ slávnostné otvorenie

NEDEĽA 24. 7. 2016

7⁰⁰ budiček
 9⁰⁰ – 17⁰⁰ návšteva náleziska neandertálskeho človeka v Gánovciach,
 prehliadka námestia a kostola v Spišskej Sobote,
 návšteva Podtatranského múzea v Poprade
 17⁰⁰ 1. zasadanie Táborovej rady
 19⁰⁰ táborové zhromaždenie pri vatre
 – základné informácie, pokyny
 20⁰⁰ večerný program
 – film o Slovenskom raji

PONDELOK 25. 7. 2016

7⁰⁰ budiček
 9⁰⁰ – 17⁰⁰ práca v odborných sekciách
 17⁰⁰ 2. zasadanie Táborovej rady
 19⁰⁰ táborové zhromaždenie pri vatre
 – základné informácie, pokyny
 20⁰⁰ večerný program
 – začiatky dobrovoľnej ochrany prírody
 v Slovenskom raji – A. Holmok

UTOROK 26. 7. 2016

7⁰⁰ budiček
 9⁰⁰ – 17⁰⁰ práca v odborných sekciách
 17⁰⁰ 3. zasadanie Táborovej rady
 19⁰⁰ táborové zhromaždenie pri vatre
 – základné informácie, pokyny
 20⁰⁰ večerný program
 – z histórie obce Vernár – JUDr. Dušan Petrigáč

STREDA 27. 7. 2016

7⁰⁰ budiček
 9⁰⁰ – 17⁰⁰ práca v odborných sekciách
 17⁰⁰ 4. zasadanie Táborovej rady
 19⁰⁰ táborové zhromaždenie pri vatre
 – základné informácie, pokyny
 20⁰⁰ večerný program
 – spomienky účastníkov na východoslovenské
 tábory ochrancov prírody

ŠTVRTOK 28. 7. 2016

7⁰⁰ budiček
 9⁰⁰ – 17⁰⁰ práca v odborných sekciách
 17⁰⁰ 5. zasadanie Táborovej rady
 19⁰⁰ táborové zhromaždenie pri vatre
 – základné informácie, pokyny
 20⁰⁰ večerný program
 – archeologické nálezy v Slovenskom raji – M. Soják

PIATOK 29. 7. 2016

7⁰⁰ budiček
 9⁰⁰ – 17⁰⁰ práca v odborných sekciách
 17⁰⁰ 6. zasadanie Táborovej rady
 19⁰⁰ záverečné táborové zhromaždenie
 – zhodnotenie dňa a celého TOP po sekciách
 – príhovor NOP a NOS
 – príhovor hosti
 – kultúrny program
 – guláš

SOBOTA 30. 7. 2016

7⁰⁰ budiček
 8⁰⁰ likvidácia táboriska
 – upratanie pred stanmi
 – roztriedenie odpadu
 – upratanie táboriska
 – skladanie stanov, balenie a návrat domov

PRÍPRAVNÝ VÝBOR:

Ing. Tomáš Dražil, PhD.
Ing. Vladimír Ondruš
Ing. Marián Vaľo
Ing. Katarína Škorvánkova
Róbert Javorský
František Divok

TÁBOROVÝ PORIADOK

1. Budiček je o 7⁰⁰ hod.
2. Zúčastňovať sa denného programu odborných a pracovných sekcií TOP.
3. Táborová rada sa schádza denne o 17⁰⁰ hod.
4. Táborové zhromaždenie je o 19⁰⁰ hod.
5. Večerné programy začínajú o 20⁰⁰ hod.
6. Riadte sa pokynmi náčelníkov tábora (NOS, NOP).
7. Stravovanie je individuálne s možnosťou nákupu potravín v bufete.
8. Parkovanie motorových vozidiel je možné len na vyhradenom mieste.
9. Označenie (čísla) stanov je potrebné pripnúť na viditeľnom mieste a pred odchodom vrátiť náčelníkovi NOP.
10. Zákaz fajčenia v stane !!!
11. Šetriť s vodou !!!
12. Odpad separovať už pri vzniku pri svojich stanoch !!!
13. Rozseparovaný odpad vysypať do príslušných zberných nádob (vriec).
14. Nočný klud je v čase 23⁰⁰ – 6⁰⁰ hod.